

Konference om revision af Romstatutten for Den Internationale Straffedomstol i Kampala, Uganda

Europa-Parlamentets beslutning af 19. maj 2010 om konferencen i Kampala, Uganda, til revision af Romstatutten for Den Internationale Straffedomstol

Europa-Parlamentet,

- der henviser til beslutning fra forsamlingen af deltagerstater, der blev vedtaget på det 8. plenarmøde den 26. november 2009¹, om at indkalde konferencen til revision af Romstatutten for Den Internationale Straffedomstol (ICC) i Kampala, Uganda, fra den 31. maj til den 11. juni 2010,
- der henviser til tidligere resolutioner og rapporter om revisionskonferencen, særlig resolution ICC-ASP/7/Res.2 om proceduren for udnævnelse og valg af dommere, anklageren og viceanklagerne ved ICC,
- der henviser til sine tidligere beslutninger om Den Internationale Straffedomstol, særlig beslutningerne af 19. november 1998², 18. januar 2001³, 28. februar 2002⁴, 4. juli 2002 om udkast til American Service Members' Protection Act (ASPA)⁵ og 26. september 2002⁶, og sin beslutning af 22. maj 2008⁷,
- der henviser til Romstatutten for Den Internationale Straffedomstol (ICC) og dens ikrafttræden den 1. juli 2002,
- der henviser til erklæringen af 1. juli 2002 om Den Internationale Straffedomstol fra Rådets formandskab på vegne af Den Europæiske Union,
- der henviser til den betydning, som både ICC og EU tillægger en konsolidering af retsstatsprincippet og respekt for menneskerettighederne og den humanitære folkeret samt bevarelse af freden og styrkelse af den internationale sikkerhed i overensstemmelse med De Forenede Nationers pagt og i henhold til EU-traktatens artikel 21, stk. 2, litra b,
- der henviser til, at Rådet vedtog fælles holdning 2003/444/FUSP om Den Internationale Straffedomstol den 16. juni 2003⁸, hvorefter de alvorlige forbrydelser, der henhører under ICC, vedrører alle medlemsstater, der er fast besluttet på at samarbejde om at bekæmpe sådanne forbrydelser og sætte en stopper for straffrihed for gerningsmændene, og med det formål støtte domstolens effektive funktion og fremskynde verdenssamfundets støtte til domstolen ved at fremme den bredest mulige deltagelse i statutten,

¹ Resolution ICC-ASP/8/Res.6.

² EFT C 379 af 7.12.1998, s. 265.

³ EFT C 262 af 18.9.2001, s. 262.

⁴ Vedtagne tekster, P5_TA(2002)0082.

⁵ Vedtagne tekster, P5_TA(2002)0367.

⁶ Vedtagne tekster, P5_TA(2002)0449.

⁷ Vedtagne tekster, P6_TA(2008)0238.

⁸ EUT L 150 af 18.6.2003, s. 67.

- der henviser til den handlingsplan til opfølgning af den fælles holdning¹, som EU afsluttede den 4. februar 2004 med henblik på koordinering af EU's aktiviteter, Romstatuttens universalitet og integritet og ICC's uafhængighed og effektive funktion,
- der henviser til vedtagelsen i EU af et sæt "retningsgivende principper"², der fastsætter minimumsbenchmarks, der skal overholdes af deltagerstaterne i ICC, hvis de indgår bilaterale aftaler om ikke-overførelse,
- der henviser til flere afgørelser³ vedtaget af Rådet på området retfærdighed, frihed og sikkerhed med henblik på at styrke samarbejdet mellem medlemsstaterne om efterforskning og strafforfølgning af folkedrab, forbrydelser mod menneskeheden og krigsforbrydelser på nationalt plan,
- der henviser til Stockholmprogrammet, der opfordrede EU-institutionerne til at støtte og fremme EU's og medlemsstaternes indsats mod straffrihed og bekæmpe folkedrabsforbrydelser, forbrydelser mod menneskeheden og krigsforbrydelser og i denne sammenhæng at fremme samarbejdet mellem medlemsstaterne [...] og ICC,
- der henviser til de betydelige fremskridt, der er sket siden de første ICC-dommere og anklageren blev valgt, og til den omstændighed, at domstolen i øjeblikket er i gang med undersøgelser i fem lande (Kenya, DR Congo, Sudan/Darfur, Uganda og Den Centralafrikanske Republik),
- der henviser til, at ICC-revisionskonferencen er et passende tidspunkt for at overveje domstolens fremskridt og dens arbejde for at afskrække og løse væbnede konflikter, særlig på baggrund af FN's Sikkerhedsråds resolution 1325 om kvinder, fred og sikkerhed,
- der henviser til begrundelsen til Romstatutten, der definerer ICC's jurisdiktion, som anerkender voldtægt, seksuelt slaveri, tvungen prostitution, påtvungen graviditet, tvungen sterilisation eller enhver anden form for seksuel vold af lignende grovhed som forbrydelse mod menneskeheden,
- der henviser til erklæringerne fra Rådet og Kommissionen om konferencen i Kampala, Uganda, til revision af Romstatutten for Den Internationale Straffedomstol,
- der henviser til forretningsordenens artikel 110, stk. 2,

¹ Rådets dokument 5742/04.

² Retningsgivende principper vedrørende ordninger mellem en deltagerstat i Rom-statutten for Den Internationale Straffedomstol og USA om vilkårene for overførelse af personer til domstolen.

³ Rådets afgørelse 2002/494/RIA af 13. juni 2002 om oprettelse af et europæisk net af kontaktpunkter vedrørende personer, som er ansvarlige for folkedrab, forbrydelser mod menneskeheden og krigsforbrydelser (EFT L 167 af 26.6.2002, s. 1). Rådets rammeafgørelse 2002/584/RIA af 13. juni 2002 om den europæiske arrestordre og om procedurene for overgivelse mellem medlemsstaterne (EFT L 190 af 18.7.2002, s. 1). Afgørelse af 8. maj 2003 (2003/335/RIA) om efterforskning og strafforfølgning af folkedrab, forbrydelser mod menneskeheden og krigsforbrydelser (EFT L 118 af 14.5.2003, s. 12).

- A. der henviser til, at EU er en varm tilhænger af Den Internationale Straffedomstol og fremmer Rom-statuttens universalitet og forsvarer dens integritet med henblik på at beskytte og forbedre det internationale retsvæsens uafhængighed, legitimitet og effektivitet,
- B. der henviser til, at den bredest mulige ratifikation og gennemførelse af Romstatutten også har været et EU-mål i udvidelsesforhandlingerne og ved tiltrædelsen af nye EU-medlemsstater, og til, at ratifikationen og gennemførelsen af Romstatutten også bør være et vigtigt mål for EU i forholdet til andre partnere, særlig USA, Kina, Rusland og Israel,
- C. der henviser til, at EU systematisk søger for at få indsat en ICC-klausul i forhandlingsmandater og aftaler med tredjelande,
- D. der henviser til, at respekt for og fremme og sikring af menneskerettighedernes universalitet er en del af EU's etiske og juridiske regelværk og en af hjørnestenene i europæisk enhed og integritet¹,
- E. der henviser til, at EU's rolle som global aktør er blevet øget de sidste årtier,
- F. der henviser til, at EU's særlige repræsentanter fremmer EU's politik og interesser i urolige områder og lande og spiller en aktiv rolle i indsatsen for at konsolidere fred, stabilitet og retsstatsprincippet,
- G. der henviser til, at EU i april 2006 blev den første regionale organisation, der underskrev en aftale med ICC om samarbejde og bistand²,
- H. der henviser til, at EU har ydet mere end 40 millioner EUR over 10 år under EIDHR's finansielle instrument til projekter, der sigter på at støtte ICC og international strafferet,
- I. der henviser til Den Blandede Parlamentariske Forsamling AVS-EU har arbejdet for at sikre, at det internationale strafferetssystem indgår i den reviderede AVS-EU-partnerskabsaftale (Cotonou-aftalen), og har vedtaget flere beslutninger med henblik på at integrere bekæmpelsen af straffrihed i det internationale udviklingssamarbejde og den relevante politiske dialog,
- J. der henviser til, at denne konference er en afgørende mulighed for de deltagende stater, såvel som ikke-statslige parter, civilsamfundet og andre interessenter til uforbeholdent at bekræfte deres vilje til retfærdighed og ansvarlighed,
- K. der henviser til, at de deltagende stater har benyttet revisionskonferencen som lejlighed til at gå videre end de foreslåede ændringer af Rom-statutten og gøre status over ICC mere end 10 år efter oprettelsen og evaluere den internationale strafferets tilstand mere bredt, idet der fokuseres på fire store temaer, nemlig: komplementaritet, samarbejde, virkningerne af Rom-statutten for ofrene og de berørte lokalsamfund, og fred og retfærdighed,
- L. der henviser til, at selv om der er 111 deltagende stater i ICC, er visse regioner, såsom

¹ Artikel 2, artikel 3, stk. 5, og artikel 6 i TEU.

² EUT L 115 af 28.4.2006, s. 50.

Mellemøsten, Nordafrika og Asien, stadig underrepræsenteret,

- M. der henviser til, at samarbejdet mellem stater, internationale organisationer og ICC er af afgørende betydning for det internationale strafferetlige systems effektivitet og succes, navnlig hvad angår retshåndhævelseskapaciteten,
- N. der henviser til, at der den 19. april 2010 for første gang siden oprettelsen af ICC indgik en anmodning til den om en kendelse på grund af manglende samarbejdsvilje fra en stat,
- O. der henviser til, at den præmis, der ligger grund for princippet om komplementaritet, som Romstatutten er baseret på, er, at det er staten selv der skal undersøge og i givet fald retsforfølge personer, der mistænkes for at have begået forbrydelser i henhold til folkeretten,
- P. der henviser til, at i de fleste konfliktsituationer, hvor retfærdighed ikke er blevet indarbejdet som en del af den fredsskabende proces, har der været en tilbagevenden til vold,
- 1. gentager sin uforbeholdne støtte til ICC og dens mål; understreger, at Romstatutten blev ratificeret af alle EU's medlemsstater som et væsentligt element af EU's demokratiske principper og værdier, og opfordrer derfor medlemsstaterne til fuldt ud at overholde statutten som en del af EU-retten;
- 2. fremhæver betydningen af valget af et afrikansk land, Uganda, til at være vært for denne konference, og udtrykker støtte til domstolens anmodning om at åbne et forbindelseskantor ved Den Afrikanske Union i Addis Abeba, men anerkender samtidig Romstatuttsystemets universelle dimension;
- 3. understreger betydningen af princippet om Romstatuttens universalitet, og opfordrer næstformanden i Kommissionen/den højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik til aktivt at fremme tiltrædelsen og ratificeringen af statutten;
- 4. gentager sin holdning, at ingen immunitetsaftaler bør inddrømme straffrihed til enkeltpersoner, der anklages for krigsforbrydelser, forbrydelser mod menneskeheden eller folkedrab; glæder sig over den amerikanske regerings udtalelser om, at der ikke vil blive indgået nye immunitetsaftaler, og opfordrer USA og deres partnere til at ophæve de eksisterende;
- 5. henstiller til medlemsstaterne at deltage i konferencen om revision på det højest mulige niveau, herunder stats- og regeringscheferne, og offentligt at bekræfte deres engagement i ICC;
- 6. tilskynder medlemsstaterne til at forpligte sig på deres engagement i ICC og fremhæve konkrete initiativer, som de agter at tage til støtte for den, ved bl.a. at love at gennemføre Romstatutten, ratificere og gennemføre aftalen om domstolens privilegier og immuniteter (APIC), arbejde med andre stater, der har færre muligheder for at fremme universel accept af domstolen, og bekræfte deres bidrag til at styrke ordningen for komplementaritet og samarbejde, især med hensyn til konsekvenserne for ofrene og de berørte lokalsamfund, samt andre områder af Romstatutten;

7. støtter uforbeholdent, at aggression i henhold til Romstatuttens artikel 5, stk. 1, medtages i ICC's materielle jurisdiktion, i hvilken forbindelse den særlige arbejdsgruppe i forsamlingen af stater, der deltager i Romstatutten, har aftalt, at med henblik på statutten, betyder "aggression" planlægning, forberedelse, indledning eller gennemførelse af en person, der er i stand til virkelig at udøve kontrol over eller dirigere den politiske eller militære aktion i en stat, af en aggressiv handling, som i sin karakter, alvor og omfang udgør en klar overtrædelse af FN's charter;
8. bekræfter uforbeholdent, at enhver beslutning om definitionen af en aggression skal respektere domstolens uafhængighed; anbefaler, at staterne vedtager forslaget, der ikke kræver noget jurisdiktionelt filter for at afgøre, om der er blevet begået en aggressiv handling, før ICC's anklager kan gå i gang med en undersøgelse, og at hvis revisionskonferencen vedtager, at der skal etableres et jurisdiktionelt filter, bør de kræve, at afgørelsen om, hvorvidt der er blevet begået en aggressiv handling, træffes af den relevante afdeling under de retsprocedurer, der allerede er fastlagt i Romstatutten;
9. opfordrer medlemsstaterne til at deltage seriøst i evalueringen ved aktivt at deltage i de officielle paneldiskussioner samt de arrangementer, som civilsamfundet (og andre interessenter) tilrettelægger i forbindelse med den officielle konference;
10. opfordrer indtrængende medlemsstaterne til også at benytte revisionskonferencen som lejlighed til at bekræfte deres engagement i domstolen gennem specifikke løfter vedrørende de fire statustemaer og overholde disse forpligtelser;
11. støtter ICC under denne revisionskonference i statusprocessen vedrørende de enkelte faser af Rom-statuttens gennemførelse og virkning under hensyntagen til ofrenes og de berørte samfunds synsvinkel;
12. er bekymret over Romstatutsystemets konsekvenser for ofre, enkeltpersoner og samfund, der er ramt af forbrydelser, der henhører under ICC's jurisdiktion; finder det vigtigt at sikre, at ofre og berørte samfund har adgang til information om, og forstår domstolens arbejde, og at ofrenes rettigheder og interesser bør være det primære anliggende for Romstatutsamfundet i betragtning af, at ICC er en retslig institution, der supplerer staternes primære rolle for så vidt angår beskyttelse og adgang til domstolene og en effektiv erstatning til ofrene, uanset om det sker individuelt eller kollektivt; mener, at medlemsstaterne bør:
 - samarbejde aktivt, når en person er omfattet af en ICC-arrestordre, for at lette overførslen af den pågældende til ICC med henblik på domsfældelse
 - anerkende innovative værktøjer, der er til rådighed for ICC i varetagelsen af ofrenes ret til domstolsprøvelse, herunder muligheden for ofre for at gå ind i ICC-sager og søge om erstatning, idet der tages hensyn til den supplerende rolle, fonden for ofre spiller i forbindelse med erstatning og anden bistand, herunder beskyttelse af vidner; sikre, at ofre, samt deres advokater, får tilstrækkelig juridisk bistand og beskyttelse
 - anerkende de fremskridt, domstolen har gjort til dato i forbindelse med udsoningsarbejde for berørte samfund, og opfordre den til at videreudvikle dette

arbejde, samt understrege vigtigheden af ICC-operationer i felten ved at øge domstolens indvirkning blandt ofre og berørte samfund

- være særlig opmærksom på de grupper, der har været historisk marginaliseret, såsom børn, kvinder og oprindelige folk, for at sikre, at den internationale strafferet ikke bliver et redskab til at fastholde overgreb og stereotyper, de kan have været udsat for
- forpligte sig på et betydeligt finansielt bidrag til fonden for ofre
- gå sammen med civilsamfundet under revisionskonferencen for at sikre, at deres synspunkter er tilstrækkeligt repræsenteret, herunder ved at deltage i begivenhederne på People's Space, der tilrettelægges af Menneskerettighedsnetværket;

13. gentager sin opfordring til medlemsstaterne om at sikre fuldt samarbejde mellem de deltagende stater, signatarstaterne og domstolen i overensstemmelse med artikel 86 i Rom-statutten for at respektere formålet og hensigten, som ifølge præamblet er, at de alvorligste forbrydelser, der vedkommer det internationale samfund som helhed, ikke må forblive ustraffet, på følgende måde:

- vedtagelse af national lovgivning om samarbejde i overensstemmelse med del IX i Rom-statutten, hvis de endnu ikke har gjort det
- bekræftelse af deres forpligtelse til at yde domstolen det nødvendige samarbejde og bistand uden forbehold
- eventuelt indgåelse af ad hoc-aftaler med domstolen om flytning af ofre og vidner og håndhævelsen af domstolens domme
- sikring af, at samarbejdet bliver et fast punkt på dagsordenen for forsamlingen af deltagerstater til ICC, at de faktiske udfordringer for domstolen og dennes behov diskuteres, og at staternes fremskridt måles;

14. glæder sig over revisionen og drøftelsen af artikel 124 («overgangsbestemmelse») i Romstatutten, som giver stater mulighed for at vælge ikke at lade deres statsborgere omfatte af domstolens jurisdiktion, for så vidt angår krigsforbrydelser, i en periode på syv år efter ratifikationen, og opfordrer til, at denne prompte udgår af statutten, således at loven anvendes ensartet på alle mistænkte for påståede krigsforbrydelser begået i områder eller af statsborgere, der henhører under de stater, der er parter i statutten;

15. opfordrer medlemsstaterne til at prioritere, at anvendelsen af visse våben i forbindelse med en væbnet konflikt, der ikke er af international karakter, medtages som en krigsforbrydelse, der hører under domstolens jurisdiktion, i overensstemmelse med det belgiske forslag til ændring af artikel 8 i Romstatutten, der blev forelagt på den 8. samling i forsamlingen af deltagerstater, og gøre brugen af gift, forgiftede våben, kvælende, giftige eller andre gasser og alle tilsvarende væsker, materialer og indretninger, samt brugen af kugler, der udvides eller mindskes i kroppen, strafbar i forbindelse med væbnede konflikter, der ikke er af international karakter;

16. understreger effektiviteten af domstolens komplementaritetsprincip, der danner grundlag for det omfattende internationale strafferetssystem (Romstatutsystem), og hvorefter de deltagende staters primære opgave, nemlig at undersøge og retsforfølge internationale forbrydelser, klart styrkes af ICC's komplementære (subsidiære) kompetence;
17. er fuldt overbevist om, at medlemsstaterne under drøftelserne i Kampala, bør:
 - bekræfte deres primære forpligtelse til at undersøge og retsforfølge krigsforbrydelser, folkedrab og forbrydelser mod menneskeheden, og forpligte sig til i deres lovgivning at fastlægge definitioner på krigsforbrydelser, folkedrab og forbrydelser mod menneskeheden i overensstemmelse med Romstatutten
 - engagere sig i "positiv komplementaritet", bl.a. ved at understrege nødvendigheden af effektive nationale procedurer, herunder i lande, hvor der er en stort behov for retfærdighed, såsom i lande, der befinder sig i en ICC-situation og lande, hvor ICC har indledt en foreløbig undersøgelse
 - understrege vigtigheden af at indlede og gennemføre effektive nationale procedurer og navnlig behandle spørgsmålet om manglende politisk vilje hos stater
 - understrege den afgørende betydning af at opbygge staternes politisk vilje til at opfylde deres forpligtelser i henhold til komplementaritet, og tage skridt til at tilskynde stater til at stå på retfærdighedens side mod straffrihed;
18. opfordrer indtrængende alle stater, der deltager i Romstatutten, især EU's medlemsstater, til at udstede eller gennemføre national lovgivning, der sikrer, at de kan samarbejde fuldt ud med ICC;
19. opfordrer indtrængende alle stater, der deltager i Romstatutten til at indgå aftaler med domstolen om flytning af ofre og vidner og håndhævelse af domme;
20. opfordrer EU, medlemsstaterne og andre internationale donorer til at støtte reformprocesser og nationale kapacitetsopbygningsbestræbelser med henblik på at styrke de uafhængige domstole, de retshåndhavende sektorer og fængselssystemet i samtlige udviklingslande, der er direkte berørt af forbrydelser i henhold til Romstatutten, og dermed sikre en effektiv gennemførelse af princippet om komplementaritet og staternes overholdelse af domstolens domme;
21. opfordrer de deltagende stater til at vedtage en resolution, der er baseret på drøftelserne i Kampala, og som fremhæver vigtigheden af at sikre ofrene reel retfærdighed i form af retfærdige og upartiske retssager;
22. opfordrer EU's medlemsstater til at forny deres engagement i ICC for fremtiden;
23. støtter forslaget fra de højtstående repræsentanter for de deltagende stater i Romstatutten for ICC om at udpege den 17. juli, som er datoen for vedtagelsen af Romstatutten i 1998, som international dag for international strafferet;
24. pålægger sin formand at sende denne beslutning til næstformand i Kommissionen/den højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik, Rådet,

Kommissionen og medlemsstaternes og kandidatlandenes regeringer og parlamenter.